

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Finansinspektionen och av vissa andra lagar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om Finansinspektionen och av vissa andra lagar (RP 7/2020 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Jonna Kuparinen, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Jesse Collin, finansministeriet
- jurist Pia Ovaska, Finansinspektionen
- ledande expert Inna Aaltonen, Finanssiala ry
- ledande expert Ville Kajala, Centralhandelskammaren.

Inget yttrande av

- Finlands Bank
- Verket för finansiell stabilitet
- Näringslivets forskningsinstitut ETLA
- Nasdaq Helsinki Oy.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om Finansinspektionen. Syftet med propositionen är att nationellt genomföra två förordningar av Europaparlamentet och rådet. Genom dem ändras Europaparlamentets och rådets förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

De ändringar som föreslås i den nationella lagstiftningen går huvudsakligen ut på att precisera de administrativa påföljderna inom området för Finansinspektionens behörighet. Ändringarna i bestämmelserna är huvudsakligen avgränsade till situationer som gäller försummelse av clearingkravet samt till tillhandahållande av clearingtjänster i strid med rättvisa, skäliga, icke-diskriminerande och transparenta handelsvillkor.

Betänkande EkUB 6/2020 rd

Till övriga delar är förordningarna direkt tillämplig rätt och kräver inga mer omfattande nationella lagstiftningsändringar än de föreslagna.

Dessutom föreslås det i propositionen att värdepappersmarknadslagen ändras så att emittenter som är noterade på tillväxtmarknader för små och medelstora företag blir skyldiga att i insiderförteckningarna inkludera de personer som har tillgång till insiderinformation och som arbetar för dem utifrån ett arbetsavtal eller annars utför uppgifter genom vilka de har tillgång till sådan information.

I propositionen föreslås dessutom ändringar i lagen om handel med finansiella instrument. Syftet är att nationellt genomföra den preciserande bestämmelsen om tick-size i fråga om order av stor omfattning i Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktivet om tillsyn av värdepappersföretag.

I lagen om betalningsinstitut görs en teknisk ändring.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt och senast den 1 april 2020, med undantag för ändringen i värdepappersmarknadslagen som avses träda i kraft den 1 januari 2021.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Den föreslagna regleringen — utgångspunkter och huvudsakligt innehåll. Syftet med propositionen är att nationellt genomföra Emir-Refit-förordningen ((EU) 2019/834) och förordningen om tillsyn över centrala motparter ((EU) 2019/2099). Genom de här förordningarna har Emir-förordningen ändrats. Dessutom föreslås det att Finland inför en medlemsstatsoption enligt marknadsmissbruksförordningen (Mar). Dessutom ska det göras en teknisk ändring i lagen om betalningsinstitut.

Dessa förordningar är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, och med undantag för medlemsstatsoptionen ger de knappt något nationellt handlingsutrymme alls. Ekonomiutskottet tillstyrker regleringen i propositionen utan ändringar, men med följande kommentarer.

Ändringarna i lagen om Finansinspektionen. De föreslagna ändringarna i lagen om Finansinspektionen förtydligar påföljdsregeln för clearingskyldigheten och också lagens tillämpningsområde. Utskottet tillstyrker ändringarna och konstaterar att de till största delen är av teknisk natur.

Insiderförteckningar. Med insiderinformation avses information av specifik natur som inte har offentliggjorts, som rör en eller flera emittenter eller ett eller flera finansiella instrument och som, om den offentliggjordes, sannolikt skulle ha en väsentlig inverkan på priset på dessa finansiella instrument eller på priset på relaterade finansiella derivatinstrument.

Informationen anses vara av specifik natur på det sätt som avses i marknadsmissbruksförordningen om den anger omständigheter som föreligger eller rimligtvis kan komma att föreligga eller en händelse som har inträffat eller som rimligtvis kan förväntas inträffa och om denna information är tillräckligt specifik för att göra det möjligt att dra slutsatser om omständigheternas eller handel-

Betänkande EkUB 6/2020 rd

sens potentiella effekt på priserna på finansiella instrument och sannolikt skulle utnyttjas av en förnuftig investerare som en del av grunden för ett investeringsbeslut. Ett väsentligt drag är att insiderinformation ger obehörig vinst, till nackdel för parter som inte har sådan information.

Insiderbestämmelserna behövs för att investerarna och andra aktörer ska ha förtroende för aktörerna på finansmarknaden. Emittenter och aktörer som handlar på emittenternas vägnar eller för deras räkning är skyldiga att föra en förteckning över vem som har fått insiderinformation och när de har fått informationen. Syftet är att se till att emittenten hanterar insiderinformationen korrekt.

I Finland har Finansinspektionen utarbetat mallar för projektspecifika insiderförteckningar enligt kommissionens genomförandeförordning och för kompletterande permanenta insiderförteckningar. Utöver den projektspecifika insiderförteckningen får emittenten eller den som handlar på emittentens vägnar eller för emittentens räkning upprätta en kompletterande permanent insiderförteckning.

Den permanenta insiderförteckningen skiljer sig från den projektspecifika, både när det gäller datat innehåll och personkrets. I den permanenta förteckningen antecknas personer som på grund av sin position eller sina uppgifter regelbundet har tillgång till insiderinformation. I den projektspecifika förteckningen antecknas de som får information om ett enskilt projekt.

Enligt gällande lagstiftning är det inte nödvändigt för företag som är noterade på tillväxtmarknader för små och medelstora företag att kontinuerligt föra projektspecifika insiderförteckningar, om företaget har organiserat hanteringen av insiderinformationen så att det vid behov kan lämna in en insiderförteckning till myndigheten och om insiderpersonerna i företaget har varit medvetna om de skyldigheter och förbud som gäller insiderinformation. Regeringen föreslår nu att det införs en sådan option som tagits in i marknadsmissbruksförordningen. Optionen innebär att de här företagen kan åläggas att föra projektspecifika insiderförteckningar.

Utifrån sakkunnigyttranden har utskottet vägt kraven på insiderförteckningar mot aspekter gällande marknadens tillförlitlighet och öppenhet, den administrativa börda som förteckningarna medför, myndigheternas tillsynsmöjligheter och insiderpersonernas rättssäkerhet. Utskottet konstaterar att den projektspecifika förteckningen tjänar både tillsynens och insiderns rättssäkerhetsintressen bättre än den permanenta förteckningen. Av den permanenta förteckningen framgår inte när den person som antecknats i förteckningen har fått någon viss uppgift. Att detta är ett problem framgår särskilt när en person som är upptagen i en sådan förteckning handlar med ett finansiellt instrument från emittenten i en situation där han eller hon inte har fått information som gäller ett visst projekt. En permanent förteckning kan således fördunkla uppfattningen om vem som har innehaft sådan insiderinformation som avses i marknadsmissbruksförordningen.

Brexit. Det krävs verksamhetstillstånd eller registrering för tillhandahållande av de flesta finansiella tjänster i eller till Finland. En tjänsteleverantör kan på grundval av ett verksamhetstillstånd som beviljats i tjänsteleverantörens hemstat — som är en medlemsstat — erbjuda tjänster i en annan EES-stat genom ett enkelt anmälningsförfarande. Men rätten att agera med stöd av detta så kallade europass gäller inte aktörer i tredjeländer. Om en stat blir tredjeländ i stället för EU-medlem går det inte längre att tillhandahålla tjänster till EU-länder utan särskilt tillstånd. Men tillståndsförfarandet (ekvivalensförfarande för bedömning av huruvida tillstånden i ett tredjeländ är

Betänkande EkUB 6/2020 rd

förenliga med kraven enligt EU-lagstiftningen) kan inte inledas förrän staten i fråga officiellt är ett tredjeland. I fråga om Förenade kungariket kommer det således att uppstå ett mellanläge där europassets rättsverkningar har upphört men det nya tillståndet ännu inte har behandlats.

Utskottet ser det som viktigt (se också EkUB 32/2018 rd — RP 277/2018 rd) att tjänsteleverantörer som medan deras hemstat var EU-medlem har gjort en anmälan om tillhandahållande av tjänster och som ansöker om verksamhetstillstånd hos Finansinspektionen för att tillhandahålla tjänster över gränsen senast den dag då den ifrågavarande statens utträde ur EU träder i kraft kan fortsätta med att tillhandahålla samma tjänster till godtagbara motparter och professionella kunder tills Finansinspektionen har behandlat ansökan om verksamhetstillstånd.

Utskottet anser att det är viktigt att Förenade kungarikets utträde ur EU beaktas genomgående i all reglering av finanssektorn. Under förhandlingarna om utträde utformades klausuler i enskilda rättsakter för att tillämpas i övergångsfasen. I synnerhet när det gäller systemviktiga aktörer är det angeläget att det inte uppstår avbrott i deras verksamhet till exempel på grund av att tillståndsförfarandena är oförenliga.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—4 i proposition RP 7/2020 rd utan ändringar.

Helsingfors 1.4.2020

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Juhana Vartiainen saml
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Maria Guzenina sd
medlem Atte Harjanne gröna
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Riitta Mäkinen sd
medlem Sakari Puisto saf
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml
medlem Joakim Strand sv
medlem Tuula Väättäinen sd
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Betänkande EkUB 6/2020 rd

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.